

“L’*Asplenium germanicum*“ Weiss a Catalunya

Sospitavem l'existència d'aquesta petita falguera rupícola i xeròfila a nostra patria, per més que no l'havíem pas vist citada per cap autor, com tampoc en cap de les revistes científiques que's publicuen a la península. Res en diu en Willkomm en el «Prodomus Florae Hispanicae», ont tan sols figura en les «Species inquirendae» (1), i àdhuc amb nom sinonimic: «*Asplenium Breynii* Retz, (*A. germanicum* Weis.) in Piren. gall. central.; probabiliter etiam in Pyren. Arag.» (2). I taxativament en Litardierè afirma la manca de l'especie a Espanya, en son treball: «Contribution à l'étude de la Flore ptéridologique de la péninsule ibérique» (3): «Ce dernier n'a point encore été signalé en Espagne»; i per a que no'n pugui cabre cap mena de dupte hi afegeix:

«Ne se trouvent qu'en Portugal, sur les 70 fougères signalées dans la Péninsule:

.....
Asplenium germanicum Weis (?)»

Pro es coneix, que comptant amb el *probabiliter* d'en Willkomm, creia que deuría poguer-se trovar a nostra terra, doncs a les pàgines 19 i 20 observa:

«Les espèces suivantes sont particulièrement à rechercher en Espagne:

.....
Asplenium germanicum Weis.
 .....

(1) Vol. I., p 10.

(2) No acabem pas de comprendre com en Colmeiro dona la cita d'en Willkomm com certa, en aquesta forma: «*Asplenium Breynii* Retz. Schk Fil. t. 18. *A. germanicum* Weis. Hab. España en los Pirineos de Aragón? (Willk) Fr. verano. (N. v.)» D'aquesta manera se son introduïdes tantes especies apócrifes en nostra Flora!

(3) Bulletin de Géographie botanique, n 255, Janvier 1911, p 14 i 15.

La primera volta que's cità a nostra patria (si no anem errats) va ésser en la «Memoria 1.ª» de nostra Institució, per el Dr. Llenas (1).

I fou llàstima que nostre consoci no fés notar dita circumstància. Tant de més que veient-la citada per en C. de Rey-Pailhade en son estudi monogràfic: «Les Fougères de France» (2): «Cazarilh près Luchon», era fàcil que esdevingués, particularment a qui no estigui fort en la geografia dels terrers veïns o confinants amb Fransa, el dupte de si la especie havia sigut recollida en terra espanyola o francesa. Si consultem la monumental obra *Geografía general de Catalunya*, dirívida per en Francesch Carreras i Candi (3), trovarem que Casarill és agregat de Escunyau. «En la mateixa ribera del Garona, emprò més amunt de Escunyau, hi ha Casarill.»

Mes ara, podem prescindir d'aquesta dificultat (encare que devem confessar que tenim per certa la cita del Dr. Llenas), car l'*Asplenium germanicum* Weis. s'es trovat en el nostre Montseny, que tantes riqueses naturals inclou, pertanyentes a n'els tres regnes de la naturalesa i que mai acabem de agotar. La nova troballa de l'*Asplenium germanicum* Weis. es deu a nostre consoci en Joan Pardo, qui en una excursió feta el jorn 27 de Decembre del prop passat 1914, la recullí entre les escltexes d'unes roques a uns 900 metres d'altitud pròximament, devallant del pic de les Agudes cap a la vall de Sant Marsal, junt amb l'*Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm. Estant dit señor gaire bé en els comensaments dels estudis de botànica sistemàtica i contant amb pocs elements de determinació, es trovà amb algunes dificultats en la assignació precisa de l'especie; circumstància per la qual ens facilità dos dels peus recullits, per a que els hi classifiquessim. Ni un punt duptarem al veurels, de que's tractava de l'*Asplenium germanicum* Weis., forma típica. Felicitarem tot seguit al jove botànic, encoratjant-lo per a que seguís esmerçant amb nou delit sos afanys i afició prou decidida en el conreu de la Fitografia, tant quan li permetin les seves obligacions, que per cert no es pas gaire el temps que li deixen lliure per a l'estudi.

(1) Pág. 15 «Cazarilh».—Flora de la Vall de Arán —

(2) Pág. 25.

(3) Provincia de Lleida, p. 925-927.

L'*Asplenium germanicum* Weis. pertany, dintre del nombrós gènere *Asplenium* a la secció *septentrionalia*. Son aspecte o *habitus* es entre l'*Asplenium ruta-muraria* L. i l'*Asplenium septentrionale* (L) Hoffm., segons encertadament escriuen en Hooker i en Baker (1), cosa que pot endevinar fins el menys tècnic; en canvi no acabem pas d'entendre com se'l considera com intermedi entre *Asplenium trichomanes* L. i *Asplenium septentrionale* (L.) Swartz a judici d'en Christ (2), recordant que aquell té les *frondes pennatisectes*, amb uns 20 a 30 parells de foliols, més freqüentment *oposats* que *alterns*, *enrodonits*, *de marge gaire bé sencer*; essent aixís que'l *germanicum* no presenta pas les frondes pennatisectes, solsament té de 4 a 5 parells de segments *alterns*, *cuneiformes*, *els inferiors bi o tripennatisectes*, *els d'entremig bi o tripennatifits*, i *els terminals inciso-dentats*. Bé fa el docte Profesor que fou de Basilea en afegir que «la procedència híbrida no sempre és descobreix amb seguretat» (3).

La sinonímia de l'especie que'ns ocupa es aquesta:

Asplenium alternifolium.—Jacq., 1781.

» *Breynii* Retz, 1779.

» *murale*, var. b. Bernhardi, 1799.

» *trichomanes* × *septentrionale* Aschers, 1896.

Phillitis heterophylla Moench, 1794.

Scolopendrium alternifolium Roth., 1799.

La seva àrea de dispersió's comprendrà atenent a que s'és citada dels països montanyencs d'Europa, d'ençà els Alps fins a Noruega, dels Pirineos francesos, d'Escòcia, Hungría, Dalmàcia de Kachemir i Hongkong. S'acostuma a desenrollar en terrers granítics o silícics.

Finalment dirèm que bé's pot enaltir la troballa d'aquesta falguera com a nova per a Espanya, car es confirma sa presència a Catalunya, i demostrant, al ensem, quant convé fer les excursions

(1) *Synopsis Filicum*, 114, p. 213. (Second Edition)

(2) *Die Farnkraeter der Erde*, 631, p. 201.

(3) Loco cit.

intensives, doncs tant sovinteja el descobriment de novetats, fins en indrets tant resseguits per exploradors força actius e intel·ligents, com ho ha sigut l'alterós Montseny, que'ns ofereix al igual de totes les reconades de nostre terra, tants de tresors naturals, qual investigació i conquesta és la nostra tasca, i objectiu primordial de nostra benivolguda Institució.

JOAQUÍN M.^a DE BARNOLA, S. J.

Sarrià, Febrer de 1915.

BIBLIOGRAFIA

“Manual del Entomólogo”

Autor: P. Longinos Navás, S. J. — **Editor:** Tipografía Católica, Pí, 5. — **Barcelona, 1914.**

D'una tirada he llegit les 78 pàgines de text instructiu, embellit amb 52 figures aclaratòries del llibret curiosament imprès.

Els que militam—àdhuc que ben modestament per la meua part— en el camp de l'entomologia, podem millor estimar l'oportunitat i utilitat d'aquest «Manual» del que fins are freturavem i que verament omple un buit que de tots s'ha fet sentir. Els quins comensen, sobretot estan d'enhorabona.

Ja no més vacilacions sobre la manera de recullir, preparar i conservar els articulats, sens que l'esforç quedi inútil per a la ciència. Ja no més papallones agafades amb els dits, escarabats mutilats per una llarga agonía, clavats pèl cosselet o per una part qualsevol